

INDEX.

Argumentum ab exceptione ad regulam validum est, t. 3. d. 24. num. 14.
Valer regulariter de foro interno ad externum, t. 3. disp. 25. num. 16.
Argumentum à contrario sensu in jure validum est, t. 3. d. 26. num. 11.

ASSECURATIO.

Assuranceis contractus est licitus, tit. 3. d. 7. n. 19.
Assuranceis fructuum contractus valet, t. 3. d. 8. f. 5. n. 55.

ASSENSUS.

Affensus, & consensum si monitus recusat praestare qui tenetur, Iudex supplet prafatorem affensem actui, illum habendo pro praestito, & fine ulteriori affensem perficere dispositionem, quae requirit affensem, t. 3. d. 3. n. 31.
Et vide verb. Consensus subditus quoties opus est.

Affensus est dispensatio, privilegium, & gratia, t. 3. disp. 23. num. 9.

Est subreptitus si in ejus impetracione non fiat vera narratio, ib.

Efectu caret nisi preces veritate nitantur, ib.

Praefatim si in eo adit clausula Veris exibentibus prenarratis, ib. & n. 10.

Quæ tacite intelligitur etiam si non esset expressa, ib. n. 10.

Affensus ubi efficiat non est, nulla est hypotheca contracta super feudo, ib.

Clausula Reservatio affensis, quid efficiat, ib. n. 21.

Affensus impetratus tempore, quo reperitur facta revocatio virute Confirmationis, Confirmationem diuis memorie, actus gesti contra illum non potest retrotrahiri, aut effectum operari, in præjudicium revocationis jam factæ, ib. n. 18.

Impetratus poltquam feudum est validus alienatum in tertium, vel mortuo venditore transit in filium, vel agnatum. Vide verb. Feudi obligatio, & verb. Feudi vendor.

Affensus ac retrotrahi debet ad tempus obligationis feudi pro evictione rei vendita, ib. n. 20.

Contractus factus sub conditione affensus futuri quare non retrotrahatur, ib. n. 21.

Et an tunc sit locus retroactioni, cum contractus est factus sub conditione affensus futuri, vel eo reservato, ibidem num. 24.

Affensus in tertii præjudicium numquam retrotrahitur, ib.

Praefatim hypotheca feudi simpliciter, non explicato, neque expatio causa devolutionis circa voluntatem vasallorum, seu involuntariæ, an cencetur præfatus, ut hypotheca duret in causa devolutionis & ipse maneat obligatus ad debita vasalli, ib. n. 37.

Affensus est stricti juris, utpote gratia, & privilegium, & strictè interpretandus, ib. n. 40. & n. 64.

Non extenditur de tempore ad tempus, de loco ad locum, de parte ad totum, de persona ad personam, nec de causa ad causam, ib.

Omissum quicquid in eo est non subintelligitur, sed relinquitur sub interpretatione juris communis, ib.

Et quare, ib. n. 42.

Affensus domini in feudorum obligatione requiritur, ut actus valeat, & ut opus suum remittat, ib. num. 42. & vide verb. Feudi dominus.

Affensus operatus, ut valeat contractus quantum valere posset, si posset fieri sine affensi, ib. n. 45.

In eo subintelligitur clausula Rebus in eodem statu manentibus, ib. n. 48.

Affensis alienationi rei per fidicommissum conditionale sibi reliqua. Vide verb. Alienatio.

Affensis est interpretandus eo modo, quo valere potest, & non ut præjudicet Fisco in causa devolutionis, ib. n. 49.

Quando affensis domini requiritur folium, ut valeat hypotheca in præjudicium domini, ib. n. 54.

Hodius requiritur, ut hypotheca valeat etiam in præjudicium domini utilis, & directi, ib.

Debet operari aliquem effectum, ib.

Affensis præfatus hypotheca non simpliciter, sed limitata sub pactis, & clausulis, dummodo habeat successores natura feudi in alio non mutata, iuribus Regis Curia tempor solutus, an comprehendat causum devolutionis, vel illum cencetur excipere, ut hypotheca feudo devoluto duret, vel ne, & dominus affensis teneatur, vel ne habere ratum factum feudatari, & solvere illius creditoribus, ibidem num. 37. & à num. 56.

Affensis qui petit claris, & expressis verbis ut debet exprimendo omnes causas, in quibus vult affensem impetrare, alioqui non cencetur velle impetrare ad alios effectus, aut causas, quam expressos, ib. n. 64.

Et contra eum sit interpretatio, ib.

Affensis facile, & gratis conceditur vasallo illum petenti, ib. n. 66.

Eum praestare tenetur, & denegare non potest, quando non haber justam, & probabilem causam illum denegandi, ib.

Si denegatur vasallo cum ab antiquo solitum sit indifferenter concedi, illi fieri injuria, ib.

Eum non tenetur concedere dominus in præjudicium devolutionis, ib. n. 67. & n. 71.

Affensus Regis, & legis potentior, amplior, & efficacior est affensus Viceregis, & hominis, ib. n. 67.
Non debet concedi in alienatione feudorum, nisi sub clausula, dummodo habeat successores, & quare, ib. n. 69.
Quod quomodo intelligatur, explicatur, ib.

Quandoque fuit solitus concedi cum clausula, quod bona seculalia intelligantur obligata in subsidium burgenses, & allogium, ib. n. 71.

Affensus imperatus in constitutione census super bonis feudalibus majoratus, vel universitatis an suffragetur ei, in quem census ille translatus fuit cessione facta per primum creditorem, t. 3. d. 35. n. 33.

Affensus, vide verb. Consensus, verb. Dominus, verb. Pro- rex,

ASSERTIO.

Assertioni certæ quantitatis intereste non statut, nisi certa probetur, t. 3. d. 8. f. 6. n. 69.

Assertions partium quando non stetur, vide verb. Consercio.

ASSISTENTIA.

Affidentia contra emptorem in prædio, cuius dominium venditor fibi referavit, concedi non potest interim dum pretium non solvitur, & quare, t. 3. d. 8. f. 5. n. 70.

Non potest præstari sine hypotheca, ib.

Affidentia judicium non subsistit ubi non est hypotheca, t. 3. d. 23. n. 6. & n. 10.

Affidentia, vide verb. Sententia affirmativa in iudicio affensis.

AVARITA.

Avaritia, & lucri cupiditas est radix omnium malorum, in Apolog. num. 14.

AUDIENTIA.

Audientia denegari justè potest contumacibus inobedientibus, & reconvento, qui reconventioni respondere nolit, t. 2. d. 7. n. 3.

Audientia denegari à Judice potest reis contumacibus, & non obedientibus decretis ab eo latis, t. 3. d. 1. n. 21. & disp. 3. num. 30.

In Audientia exercitus Regni Neapolitano, ordo servatur, quod quoties appellandum sit, causa delegatur alicui Ministro, qui solus procedit confirmando, vel revocando sententiam prioris Judicis, in Apolog. n. 11.

Numquam committitur toti Collaterali Consilio, ib.

AUTHENTIA.

Auth. hoc nisi debitor. C. de solut. jura similia cumulantur, t. 3. d. 1. num. 13.

AUTOR.

D. Author designatur Judex pro administratione bonorum Moriscorum expulsorum ab Hispanis, t. 3. d. 1. n. 50.

D. Author Patria quæ sit, t. 3. d. 1. num. 31. Ibi exercuit munus Judicis ordinarii, ib.

D. Author delegatus revisionis librorum Scribæ rationis hujus Regni, t. 3. d. 6. n. 20.

Non profert suam sententiam ex multitudine Authorum, sed quod verum, & æquum est ingenuè dijudicat, ibid. d. 8. f. 6. num. 213.

D. Author leges Hispanas, qua ratione allegare sit solitus, t. 3. d. 8. f. 7. n. 132.

D. Author præceptor fuit doctissimus Franciscus Caldera Auditor Petri Barbosa, t. 3. d. 28. n. 16.

Fuit spacio moltorum annorum JUDEX causarum Fiscalium, t. 3. d. 34. n. 26.

D. Author quando finem imposuerit inscribendo secundum hunc tomum de JUDIC. & quando coepit, ac per quantum tempus infudari in eo perficiendo, & quam utilitatem inde reportaverit, t. 3. d. 35. n. 51.

Scriptis, & transcriptis primis, & secundum volumen manus propria, ib.

Eius sententias defendit contra quasdam decisiones Regentis Roviti particulari Apol. à fol. 315.

AUXILIUM.

Auxilio legis qui utitur sibi propiciens, nullam fraudem, aut dolum committit, t. 3. d. 27. n. 7.

B

BALDUS.

Baldi sententia in l. 1. n. 14. C. ex delict. defun. cum negat, in iudicio criminali celebrari, quasi contractum, nam aliqui ex iudicio criminali orirentur actio civilis, exploditur, t. 2. d. 1. n. 8.

Nihil

INDEX.

Nihil ignoravit, t. 2. d. 4. n. 22.
Eius primum, quod dederit consilium quod sit, t. 3. d. 5. num. 7.

B A N C U M.
Bancum publicum. Vide verb. Deponens.

B A R O.

Baronibus sunt communicata privilegia M. C. V. circa liquidationes instrumentorum, t. 3. d. 14. n. 20.

Baro, vide verb. Comites, & Barones.

B A R T H O L U S.

Bartholus in l. f. quis stipulatus 57. n. 4. f. solut, declaratur, & ejus verba referuntur, t. 3. d. 4. n. 29.

B E N E F I C I U M.

Beneficium, l. ult. C. de edicto D. Had. toll. conceditur hæredi scripto, & ei, qui vocatur ad tacitam substitutionem ex testamento, t. 3. d. 5. n. 15.

Non ei, qui vocatur ex substitutione extensa, ib. n. 17. Ex hac tamen vocatur in majoribus Hispaniæ, & quare, ib. n. 22.

Beneficium unius quod alteri denegatur, eidem commodum, & utilitatem per accidens provenire potest, cui beneficium illud non competet, t. 3. d. 30. n. 13.

Et vide verb. Fili. nonnumquam.

Beneficium, quod donator non tenetur ultra quam facere possit, aut non conveniat, nisi soluto omni ære alieno, competit tam obligato personaliter, quam personaliter, & realiter, t. 3. d. 30. n. 22.

Catera vide verb. Donator.

BENEFICIA ECCLESIASTICA.

In iis non succeditur jure hæreditario, in Apol. n. 29.

B L A S I U S R O B L E S.

Blasius Robles Salcedo, amicus D. Authoris, t. 3. d. 1. n. 8.

B O N A.

Bona non dicuntur, nisi deducit esse alieno, t. 2. d. 1. n. 30.

Bona mobilia pignora pro iudicato venduntur abfque subhaftatione, vel adjudicantur creditoris, maximè si in ea non cadit affectio, ut quia recipiat functionem in genere suo, & quare, t. 3. d. 1. n. 9.

Moribus tamen est receptum, ut ista vendantur in publica subhaftatione, unico tamen proclamante, nisi aliud res exigere, ibid.

Eorum pretium qualiter existimet, vid. verb. Pretium.

Bona dotalia transcutunt cum sua causa, t. 3. d. 19. n. 1.

Bona paraphernalia, sunt uxoris nullo alligata vinculo in beneficio mariti, t. 3. d. 19. n. 15.

Bona inventa, & illata, vide verb. Hypotheca.

Bona pupillorum minorum, Fisci, Ecclesiæ, & Civitatis, vide verb. Minorum bona, verb. Pupillorum bona, verb. Subhaftatio,

B O N U M.

Bonum dicitur ex integra causa, malum ex quocumque defectu, t. 2. d. 3. n. 16.

B R O C A R D I C U M.

Brocardiæ materia dicitur quæ est dubia, difficultis, & incerta, queque est contrarium opinionum rationibus involuta, in qua non solum multi varia dicunt, sed iidem sapientiæ sibi ipsi contraria responderunt, t. 3. d. 5. n. 21.

B U D E I S.

Budeus doctissimus, ac judicij singularis vir, t. 3. d. 25. n. 14.

Bulla 45. Sixti V. incipiens Detestabilis avaritia, explicatur, t. 3. d. 7. n. 16. & 22.

Bulla Piæ 79. 7. De censibus explicatur, t. 3. d. 8. f. 6. n. 124.

Altera ejusdem 118. in ordine, §. 2. similiter de censibus, explicatur, ib. 5. 7. n. 127. & n. 129.

In quo fundetur, & an obliget in conscientia, ib. n. 130.

Ad quid fuit facta, ib.

C

CALCUL

Causa civilis suspendenda non est intentata postea criminale, quando confiterit, accusationem proponit cum dolo, & malitia solum eo fine, ut suspendatur causa civilis, ita tamen ut malitia sit clara, & patens non presumpta, ib. num. 25.

Item quando quis diu distulit proponere accusationem criminale contra adverfarium, qui prius actionem civilem contra ipsum proposuerat, & sit quando fuit negligens in accusando, nimirumque se arctavit ad promovendum causam prejudicialem causam prius mota, ib. n. 26.

Quando vero quis dicatur negligens in accusando, vid. verb. Accusator.

Causa criminalis intentata a reo post primam accusationem contra actionem suspendit primam civilem, aut criminalem, si intentetur a reo convento, secus si a tertio veluti a fisco, vel Judge procedente ex officio, ib. n. 36.

Causa criminalis non facit suspendere causam civilem possessorum, sive opponatur de crimine per modum exceptionis, sive per modum principalis accusationis, & quare, ibid. num. 37.

Causa criminalis tunc facit suspendere civilem, & ejus processum impedit, cum utraque causa proponitur coram eodem Judge, vel causa criminalis proponitur etiam coram superiore, civilis autem coram Inferiori, secus quando causa civilis primum introducta est in tribunali Superiore, causa criminalis in Inferiori, vel quando utraque causa proponeretur coram diversis Judicibus jurisdictione paribus, & quare, ib. n. 19.

Datur tamen cautela ad finem impediendi cursum causa ejus, ut tunc non inhibeat Judge parem, aut superiore, sed litigantem, ne prosequatur causam civilem, ib.

Causa criminalis, sive civilis prejudicialeis non facit supersederi cursum causa attento jure Neapolitanum ex supervenientia accusationis criminalis de falsitate, sed in utraque causa simul proceditur, & criminalis civilem non impedit, neque sententiam definitivam retardat, ib. n. 40.

Quamvis tamen non retardet, victor in causa civili, qui obtinuit sententiam pro se, tenetur praestare fidejussionem causationem de restituendo quicquid ex dicta sententia fuerit consecutus una cum expensis litis, si succuberit in causa criminali, ib. n. 41.

Sed quando exceptio falsitatis etiam in Regno supersederi faciat, ib. n. 42.

Causa criminalis facit supersedere in causa civili, donec durat criminalis, vel rero finita an, & quando possit prosequi suam actionem civilem, ib. n. 43. & 44.

Et vide verb. Sententia in causa criminali.

Causa civilis non supersedetur ob objectionem exceptionis criminalis, ib. n. 45.

Sed contra, ib. n. 46.

Quando tamen impediatur ob accusationem criminalem, vide verb. Accusatio, & verb. accusatus.

Causa executiva in Regno Neapolitanum quomodo vertatur in ordinariam in liquidatione instrumenti, in executione intentata virtute obligationis penes acta, in executione petitio vigore pacti executivi, & in sententia assistentia, t. 2. d. 8. n. 36.

Causa summaria est omnis causa executiva, t. 3. d. 4. n. 23.

Causa duæ quando complicata sunt, quarum una appellatio nem admittit, & non est executiva, altera quae est executiva appellationem non admittit, cum super utraque pronunciatur, tota sententia est appellabilis, & executio fieri requiri etiam pro parte inappellabili, & executiva, t. 3. d. 12. n. 8.

Causa executiva est summaria habetque breves dilations, nec in ea admittendæ sunt exceptions, que requirant altiorum indaginem, & longiores dilations, t. 3. d. 13. n. 4.

Causa duæ quando sunt separata, una non impedit aliam, t. 3. d. 15. n. 2.

Causa celste causa effectus, vide verb. Effectus celsus.

Causa continet, vide verb. Continet causa.

Causa executiva semper est summaria, vide verb. Causa summaria.

Causa lucrativa, & onerosa, vide verb. Debitor.

CAUTEZA.

Cautela abundans non nocet, t. 3. d. 23. n. 69.

CAUTIO.

Cautio de restituendo tertio oppositori in casu vitorum conservat integrum jus oppositorum, fine illa deterioratione, & quando latet justitii oppositorum, t. 3. d. n. 13.

Cautionis incerta de restituendo periculum, vide verb. Creditoris posterioris Judicem audeuntis.

CELEBRA RE.

Celebrare verbum quid significet, t. 1. d. 30. n. 34.

Census, seu annus redditus an licite imponi possit super re vendita, donec ab emptore solvatur pretium, t. 3. d. 8. f. 5. num. 48.

Census impositi super redditibus Regii quomodo vocentur aequalis Hispanos, t. 3. d. 11. n. 6.

Censualium reddituum pro exactione intentata via executiva non admittitur exceptio nullitatis aut falsitatis, sed solum exceptio solutionis, t. 3. d. 16. n. 24.

CIVIS.

Civis quilibet quotupliciter possit considerari ad finem, ut volens, vel iuvitus accipiat judicium, t. 2. d. 1. n. 6.

Cives Neapolitanii habent privilegium, ne possint eorum bona confiscari, nisi pro crimen hæresis, & læsa Majestatis in primo capite, t. 3. d. 3. n. 29.

Stante hoc privilegio multatari non possint, cum nolunt obedire duabus præcipientibus, ut aliquid faciant, ib.

Non sunt immunes à pena spreti mandati, ib.

CLAUSULA.

Clausula, appellatione remota, quid importet, tit. 2. disp. 8. num. 35.

Eam Princeps potest apponere in commissione, ib.

Clausula garantia quid sit, contingatque juxta consuetudinem Hispanæ, eaque quomodo differat a clausula garantia Italica, t. 3. d. 6. n. 7.

Apud Italos continet præceptum Judicis, ad contractus, quo jubetur consentient debitum coram ipso, ut creditor solvat, & hoc præceptum judicis Cartularii habet vim sententia transacta in rem dicuntur, ib.

Eius varijs modis in Regno Neap. ib. remissivæ.

In quibus clausulis contingat, ib.

Clausula garantia an ita requiratur de jure Castella, ut instrumentum publicum executioni demandari non possit, si ab ea absit, ib. n. 8.

Clausula reservationis dominii, & specialis hypothecæ sunt omnino repugnantes, & incompatibilis, & ideo in instrumentis jungi possunt, t. 3. d. 8. feb. 5. n. 60.

Operatur, ut vendor etiam tradat emptori rem venditam, censeatur nihilominus nole habere fidem de pretio, quod non efficit clausula, ib. n. 63.

Clausula, de non alienando, non solet apponi in instrumentis census Neap. t. 3. d. 11. n. 5.

Clausula constituti, & precari effectus est, ut procedatur contra tertium possessorum per hypothecariam, non facta execusione contra principalem, non tamen via executiva, ibidem num. 7.

Clausula infausti, veris existentibus prænarratis, tacitè subtiligatur, etiam non expella, t. 3. d. 23. n. 10.

Clausula, reservato afferu, quid efficiat, ib. n. 21.

Clausula, natura aequi in aliquo non mutata, iuribus Regie Cartæ semper salvis, additæ in afferu quid significant, ib. n. 8.

Clausula, salvatore, vis referunt, ib. & n. 60.

Conferunt jura domini directi, ib.

Non debent esse sine effectu, ib.

Clausula, salvis iuribus, non operatur super eo, super quo principalius fuit dispositum per præstationem afferu, sed ad alia referunt, ib. num. 62. & 63. Quid operetur in non expressis, ib.

Clausula, dummodo habent successores, qua ratione apponatur in afferu ad feudorum alienationem, ib. n. 69.

Ea in afferu quolibet errore apponitur per Officiales Regie Cancelleræ, ib.

Clausula in titulo Officialis, cum potestate substituendi, dummodo tenetur de culpis, & defelibus substituendi, ad quid apponatur, & apponit quid operetur, in Apol. n. 8.

Clausula induiti generalis, dummodo pena, vel multa, vel condemnatio realiter exacta, incorporata, assignata, acceptata, vel composta non sit, aut alter si co[n]tro[po]ro ea causum fuerit, explicatur, explofa quoad illius intelligentiam, d. 91. Reg. Rovit. ib. n. 33.

An verificetur si capita sint pignora pro executione sententia, ad finem ut condemnatus executus gaudet, vel ne induxit, ib. n. 34.

Clausula, ratio manente patto, vide verb. Juramentum, verb. Obligatio pacti.

CLERICUS.

Clericus si præveniat potest prævenire in foro Ecclesiastico, tenetur tamen ibi præfere fidejussionem requisitam à pragmatica, t. 3. disp. 14. num. 19.

COGNATIO.

Cognatio, & genus quoad successionem quomodo probentur, t. 2. d. 3. n. 12.

COLLATERALE CONSILIIUM.

Collaterale Consilium procedit nomine Regio, t. 2. d. 8. n. 32.

Ab ejus sententiis latis in judicio criminali, quamvis continent gravamen irreparabile, non admittitur reclamatio, & quare, ib.

Eius sententia censentur sententia Principis, ib.

COLLEGA.

Collega ex presentatione eandem qualitatem habere debet, quam Collega ex electione, & eidem subditur statuto, t. 2. d. 3. n. 26.

COMES.

Comites, & Barones tenent Curtes suas, in quibus colligunt pedagia habere securas à latronibus, alias tenerent emendare damna depradatorum, t. 2. d. 1. n. 29.

Comites, & Barones si deficiant in his, quæ eorum muneri incumbunt, poterant eis justè denegari introitus, qui debentur in recompensationem gravaminis, & oneris illis impositi in administranda subditorum justitia, ib.